

Het wil mij vóórkomen, dat in verband met een nitbreiding van het secretariaat op de boven aangegeven wijze, althans voorloopig zal kunnen worden volstaan met een contributieverhoging van *f* 10 à *f* 12, waardoor bij een ledental van 3000 jaarlijks *f* 30000.— à *f* 36000.— voor het kostbaardere bureau beschikbaar komt. De contributies der organisaties evenwel moeten door deze zelve worden geregeld. Zij kunnen en moeten m. i. plaatselijke kassen vormen in eigen beheer, waaruit zij, wanneer haar zulks gewenscht voorkomt, desgevraagd een bedrag voor de gemeenschappelijke kas der Maatschappij kunnen beschikbaar stellen. Alleen zulk een regeling lijkt mij gezond en bruikbaar voor het scheppen van een houdbaar en duurzaam geheel.

Tegen verplaatsing van den zetel der Maatschappij behoort men zich naar mijn meening niet te verzetten, aangezien het hoofdbestuur die noodzakelijk acht op grond van opgedane ondervinding. Waar de ervaring spreekt, is argumentatie overbodig. Wie nochtans mocht aarzelen, het standpunt van het hoofdbestuur op gezag te aanvaarden, zij slechts herinnerd aan het sprekende feit, dat het weinig heeft gescheeld, of de Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst ware in de commissie, die door minister AALBERSE was ingesteld tot het ontwerpen eener voor ons zoo uiterst belangrijke ziektebehandelingswet niet vertegenwoordigd geweest, omdat men zich heeft moeten tevreden stellen met het houden van briefwisseling, in plaats van in persoon, desnoods herhaaldelijk overleg te gaan plegen met de betrokken autoriteit.

Beoogt men een zoo groot mogelijk nuttig effect te bereiken met de beschikbare werkkraft, dan verlichte men haar taak ook zooveel dit kan door zooveel mogelijk de noodzakelijkheid van heen en weer reizen te beperken.

Amsterdam, 18 Mei 1920.

H. D. DE HAAS.

VOORSTELLEN VAN HET HOOFDBESTUUR.

Men hoort wel eens beweren, ik weet niet, of het waar is, dat het prestige van de Ned. Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst in den laatsten tijd bij de regeering en het publiek niet erop vooruitgaat. Sommigen meenen, dat, indien men zich maar krachtiger als vakvereniging consolideerde, dit prestige wel weer erop vooruit zou gaan. Het is mogelijk; maar zou het niet een eisch zijn van wijs beleid de zaak ook eens omdraaien en van den anderen kant te bekijken en zich aftevragen, of niet het vaak minder gelukkig optreden van onze Maatschappij als vakvereniging naar buiten de oorzaak zou kunnen wezen van de vermindering van prestige in het oog van regeering en publiek, die nog altijd niet in den geneesheer den arbeider zonder meer kunnen zien? Het is maar een vraag, maar de beantwoording hiervan is voor onze Maatschappij toch wel van belang; het zou een reden kunnen zijn om zich aftevragen, of men wel op den goeden weg is.

Wageningen, 14 Mei 1920.

A. BAKHUYSEN SCHULD.

SPOORWEGARTSEN.

Ik ben nu zoo ongeveer een half jaar geleden hier te Haarlem begonnen met het vraagstuk der spoorwegartsen zonder nog een stap nader gekomen te zijn tot het groote doel: vrije artsenkeuze. Wat dat hier alleen te Haarlem ons artsen reeds heeft benadeeld, dat niet toepassen van het bindend besluit, dat onze Maatschappij voorschrijft, maar blijkbaar niet toepast; ik bezit helaas de cijfers niet, maar zij zullen niet gering zijn. En dat alles wordt maar lijdelijk toegezien en door het hoofdbestuur en door de C. O. en door de spoorwegartsen zelve, onze collega's, allen lid van de Nederl. Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst. Het grootste verwijt aan het adres der spoorwegartsen blijft voor mij nog altijd, dat hun allang te voren bekend was, wat het zieken- en ondersteuningsfonds van plan was en dat geen hunner ridderlijk genoeg is geweest om zijn afkeuring daarover te kennen te geven. Nu nog, nu de question très brûlante geworden is, blijft het, collega SCHRÖDER heeft het in het laatste *Tijdschrift* terecht gezegd, „een onderonsje”. Er moet nu een eind aan komen

en ik zou zeggen zoo radicaal mogelijk, of vrije artsenkeuze, of de spoorwegartsen uit het verband van onze Maatschappij, daar zij toch blijkbaar niets voor gevoelen. Zoo gaat het niet langer, ik en met mij zeer velen hebben ten minste meer dan genoeg van de houding van onze geachte spoorwegartsen collega's.

Haarlem, 17 Mei 1920.

P. WOLTERSON.

VITAMINEN EN AVITAMINOSEN.

Collega HULSHOFF POL spreekt op bldz. 1629 van „twee verschillende avitaminosen” en bedoelt met de eene een stoornis in de stofwisseling, veroorzaakt door gebrek aan „vitaminen”; met de andere een, die tengevolge van voeding met „onvolwaardige eiwitten” ontstaat.

Is het wel goed deze zaken onder een en denzelfden naam saam te vatten? Hoewel onze kennis van de eiwitstoffen nog verre van volledig is, weet men althans, waarin de „onvolwaardigheid” schuilt, nl. in het ontbreken, in het molecule, van zekere atoomgroepen, bijvoorbeeld één of ander aminozuur, zooals lysine. Van het scheikundige karakter der vitaminen weet men in het geheel niets af, maar toch denkt niemand, geloof ik, er aan om vitaminen voor aminozuren te houden. Als vitaminen aminozuren waren, dan zouden wij wel meer er van weten. Dit zoo zijnde, kan men kwalijk een ziekte, welke aan gebrek aan „volwaardige eiwitstoffen” geweten wordt, onder „avitaminosen” rangschikken. Dat is dan ook in de literatuur niet gebruikelijk. In het zeer belangrijke *Report on the present state of Knowledge concerning Accessory Food Factors (Vitamines)* van het Engelsche Medical Research Committee, worden als vitaminen alleen genoemd: „Fat-soluble A or anti-rachitic factor”; Water-soluble B or anti-neuritic (anti-beri-beri) factor” en „Anti-scorbutic factor”, terwijl de woorden „Protein”, „Amino-acids” en „Lysin” niet eens in den index voorkomen.

Wat de werking aanbelangt, deze loopt, naar het zich laat aanzien, zeer uiteen. De uiterst geringe hoeveelheden, waarin vitaminen werkzaam blijken te zijn, doet een hormoonwerking of althans een of andere prikkeling van de stofwisseling vermoeden, terwijl eiwitstoffen en hun atoomgroepen bovenal plastieke stoffen zijn.

Collega HULSHOFF POL weet dit alles natuurlijk wel, maar niet iedereen is zoo doorkneet in de kennis van deze materie en daarom is het beter een nomenclatuur te vermijden, welke tot begripsverwarring aanleiding kan geven. Ook van een practisch standpunt is dat wenschelijk. In de voedselvoorziening kan men geen zaken, die ons hoofdzakelijk vitaminen leveren, zooals gist of citroensap, over één kam scheren met voedingsmiddelen, zooals vleesch of graan, waaruit wij de noodige grondstof voor onze organen putten.

Amsterdam, 15 Mei 1920.

E. C. VAN LEERSUM.

OVER HET KUNSTMATIG VROEG BREKEN DER VLIEZEN BIJ DE BARING.

De heer WIJSENBEK meent in het laatste *Tijdschrift*-nummer mijn beschuldigingen aangaande zijn onnauwkeurigheid en onvolledigheid weerlegd te hebben. Het zij zoo; ik kan die meening niet deelen. Er wordt in alle opzichten om de zaak heen gepraat en nergens heeft hij het mij, en naar ik vertrouw ook den lezers, aannemelijk gemaakt, dat hij met het niet vermelden van allerlei belangrijke bijzonderheden in zijn goed recht was. Ik wil volstaan met hier met een enkel voorbeeld aan te toonen, hoe WIJSENBEK ook met zijn bestrijding slechts half werk doet.

Zoo bijv. bij C. 1904—1905 — 168 wordt wel in twijfel getrokken of „de geringe graad van hydrocephalus”, — welke graad dan toch niet zoo gering is geweest of het werd tot driemaal toe in de baringsgeschiedenis vermeld —, van belang is geweest voor den dood van het kind, maar over het niet vermelden van de „omstrengeling eenmaal krachtig om den hals” wordt gezwegen.

Omgekeerd bestrijdt hij bij C. 1910—1911 — 63 wel, dat de omstrengeling den dood van het kind veroorzaakt kan hebben, maar of daar ook misschien de albuminurie van de moeder van invloed geweest kan zijn, laat hij buiten beschouwing.